

AINEKAART

Ainevaldkond: Loodusained   **Õppeaine:** Loodusõpetus
Klass: 6D
Õpetaja: Ellen Prunbach
Ainetüüp: Kohustuslik õppeaine põhikoolis
Õpetamise aeg 2020/2021: õppeaasta

Õppekirjandus:

Helle Anijärv, Anne Suitso, Mare Nooremäe ja Marika Säre- loodusõpetuse tööraamat VI klassile I, II, III, IV osa ja lisad tööraamatute juurde
Pildid, fotod, katseteks vajalikud vahendid, videofilmid

Vajalikud õppevahendid:

Pastakas, pliiats, värvilised pliiatsid, joonlaud

Õppesisu:

1.MÕÖTMINE JA VÕRDLEMINE

Elus- ja eluta looduse objektid, loodus- ja tehisoobjektid kooli lähiehitistes. Objektide suuruste, objektide vaheliste kauguste mõõtmine ja võrdlemine.

2.PLAAN JA KAART

-Eesti looduskaart: leppemärgid. Ilmakaarte määramine kaardilplaanel, õues kompassiga ja päikese järgi.

-Eesti loodus- ja halduskaart: maakonnad ja maakonna keskused, asulad (linn, alev, küla).

-Kooliehitiste ja koduasula plaan: leppevärvid ja -märgid, lihtsate (mõõtkavata) plaanide täiendamine.

3.PINNAVORMID KODUKOHAS

-Pinnavormide (küngas, org, nõgu, mägi, tasandik, kõrgustik;) modelleerimine.

-Pinnavormide kujutamine kaardil.

-Inimese kujundatud pinnavormid kodukohas.

4.MULD ELUKESKKONNANA

-Mulla kirjeldamine. Mulla koostis. Mulla elustik. Mulla tekkimine.

-Mulla tähtsus taimedele (temperatuur, niiskus, viljakus) ja loomadele.

-Vee liikumine mullas.

-Inimtegevuse mõju mullale (mulla harimine, väetamine, maaparandustööd).

5.VESI KUI AINE

-Vesi looduses; veekogud.

-Puhta vee omadused.

- Vesi kui lahusti; looduslik vesi, mineraalvesi kui looduslik lahus.
- Vee olekud ja nende muutumine. Märgamine.
- Veetemperatuur ja selle muutumine (keemis-, külmumis-, jää sulamistemperatuur).
- Vee kasutamine.
- Joogivesi. Põhjavesi.
- Vee reostumine ja kaitse. Vee puhastamine.

6.VESI ELUKESKKONNANA

- Meri. Läänemeri: rannajoon, suuremad lahed, väinad, saared, poolsaared. Läänemere vee omadused. Mere, ranniku ja saarte elustik: iseloomulikud liigid (välimus, toitumine ja kasvamine, kohastumine eluks veeks) ning nende vahelised seosed.
- Jõgi. Jõgi ja selle osad; jõestik ja selle osad. Vee voolamine jões; karestik, juga. Veetaseme kõikumine jões. Eesti suuremad jõed. Jõgi elukeskkonnana: iseloomulikud liigid (välimus, toitumine ja kasvamine, kohastumine eluks veeks) ning nende vahelised seosed.
- Järv. Järvevee omadused. Veevahetus järvedes. Eesti suuremad järved. Järv elukeskkonnana: iseloomulikud liigid (välimus, toitumine ja kasvamine, kohastumine eluks veeks) ning nende vahelised seosed.

7.ÕHK KUI AINE

- Õhu koostis. Õhu omadused.
- Õhutemperatuur ja selle mõõtmine.
- Õhutemperatuuri ööpäevane muutumine. Õhu liikumine soojenedes.
- Õhu liikumine - tuul. Tuule kasutamine inimtegevuses. Kuiv ja niiske õhk.
- Pilved ja sademed.
- Ilmastikunähtused.
- Veeringe.
- Õhu saastumine ja kaitse.

8.ÕHK ELUKESKKONNANA

- Õhu kui elukeskkonna tähtsamad omadused.
- Organismide levimine õhu kaudu.
- Õhukeskkonda kasutavad loomad ja nende seosed teiste organismidega; erinevate lendajate (linnud, nahkhiired, putukad) kohastumused.

9.ORGANISMIDE RÜHMAD JA KOOSELU

- Taimed. Õistaimede, okaspuude, sõnajalg- ja sammaltaimede eristamine: taimeosade nimetamine ja kirjeldamine, rühmitamise aluseks olevate sarnaste tunnuste leidmine. Mürgised taimed/taimeosad. Taimede eluks vajalikud tingimused. Taimede tähtsus looduses ja inimeste elus.
- Seened. Kübarseened; hallitusseened: ehitus (kübarseentel), elupaigad, eluks vajalikud tingimused, mürgisusega seotud ohud. Sümbioos taimede ja seente vahel. Kübar- ja hallitusseente tähtsus looduses ja inimeste elus.
- Bakterid. Elupaigad, eluks vajalikud tingimused, tähtsus looduses ja inimeste elus.
- Loomad. Selgroogsete ja selgrootute loomade eristamine: välisehituse kirjeldamine, rühmitamise aluseks olevate sarnaste tunnuste leidmine (välisehitus, liikumisviis, elupaik, toitumine, järglaste saamisviis ja nende eest hoolitsemine). Parasiidid loomadel ja inimestel.

-Organismide vaheliste suhete iseloomustamine lihtsamate toiduvõrgustike abil.

10.KODUASULA ELUKESKKONNANA

-Loodus- ja tehiskeskkond koduasulas.

-Taimed ja loomad koduasulas.

-Koduasula keskkonnaprobleemid.

Õpitulemused. Trimestri lõpul õpilane:

6. klassi lõpuks õpilane:

- 1) märkab oma ümbruses toimuvaid muutusi ja kirjeldab neid;
- 2) jälgib katseid ja sooritab neid õpetaja juhendamisel ise;
- 3) loeb lihtsaid plaane ja kaarte; koostab plaane (abiga);
- 4) tunneb ära pinnavormide kujutised füüsilisel kaardil, teab pinnavormide olulisi tunnuseid; eristab jõge, järve, merd, saart, poolsaart;
- 5) iseloomustab oma kodukoha looduskeskkonna objekte ja nähtusi (vajaduse korral abivahendeid kasutades);
- 6) eristab eluta ja elusa looduse objekte;
- 7) täidab ja kirjeldab abiga õppejooniseid ja skeeme, mis võimaldavad mõista õppeinfos sisalduvaid seoseid (nt õppejoonis: vee ringkäik looduses);
- 8) teab põhi- ja vaheilmakaari; määrab kompassi abil põhiilmakaari (õpetaja juhendamisel);
- 9) kirjeldab vett erinevas olekus ja toob välja vee oleku muutumise tingimused ning mõistab vee tähtsust inimese elus;
- 10) teab õhu tähtsamaid omadusi; loeb, märgib ja mõõdab vee ning õhu temperatuuri.

Hindamise kirjeldus:

Hinnatakse HM ja Jõhvi Põhikooli hindamisjuhendi alusel, arvestades õpilase erivajadusi: kõikide klassis ja kodus tehtavate suuliste ja kirjalike tööde alusel.

Kokkuvõtva hinde kujunemine:

Kokkuvõttev hinne kujuneb välja trimestri hinnete alusel, arvestades õpilase erivajadusi.

Ettevõtliku õppe rakendamine õppetöös:

Õpilased on kaasatud õppe- ja kasvatusprotsessi kujundamisse
Selgitus, kirjeldus, näited.

Tundides kasutatakse erinevaid aktiivõppe meetodeid

Selgitus, kirjeldus, näited.

Toimib erinevate õppeainete lõimumine ning aine on seostatud praktilise eluga

Selgitus, kirjeldus, näited.

Rakendatakse õppimist toetavat hindamist (enesehindamine, kaaslase hindamine, õpilase arengu hindamine, tagasisidestamine).

Selgitus, kirjeldus, näited.

Muud nõuded ja märkused: